

ВІДГОДІВЕЛЬНІ ТА М'ЯСНІ ЯКОСТІ ГУСЕЙ ОБРОШИНСЬКОЇ СЕЛЕКЦІЇ З СІРИМ ТА БІЛИМ ОПЕРЕННЯМ

*Л. В. Ференц, канд. с-г наук
М. Д. Петрів, канд. с-г наук*

Інститут сільського господарства Карпатського регіону НААН
вул. Грушевського, 5, с. Оброшине Пустомитівського р-ну Львівської обл., 81115, Україна,
l.v.ferenz@gmail.com

Науково-дослідна робота передбачала вирішення проблеми збереження генофондного стада оброшинських сірих (ОС) та оброшинських білих (ОБ) гусей що дозволить удосконалити та покращити цінні якості вихідного поголів'я гусей, одержати закріплення бажаних господарськи корисних ознак і, тим самим, забезпечити конкурентоздатність галузі в сучасних умовах.

Дослідження проводили в лабораторії дрібного тваринництва ІСГКР НААН та на базі ДП ДГ "Миклашів".

Основним методом племінної роботи є відбір і підбір особин з високими продуктивними якостями з метою одержання однотипної птиці, яка б відповідала запланованим параметрам продуктивності. Селекційну роботу проводили шляхом індивідуально-масового відбору, спрямовану на закріплення стандартних для кожної породної групи ознак. Перед початком племінного періоду самців та самок обох груп було індивідуально оцінено за екстер'єром, типовістю оперення, живою масою.

Встановлено, що як оброшинські сірі, так і оброшинські білі гуси були добре відселекціоновані за продуктивними ознаками і показали високі відгодівельні та м'ясні якості. Вся птиця добре пристосована до природних умов західного регіону.

Проміри статей тіла (обхват грудей, довжина тулуба, кіля і плюсни) були вищими у самців оброшинської сірої породної групи гусей. Самці у різні вікові періоди мали ці показники вищі, ніж самки.

Оброшинські сірі гуси (I група) переважали ровесників з II групи за м'ясними якостями, масою непатраної і патраної тушки та виходом їстівних частин.

Показники передзабійної живої маси тушки самців I групи (ОС) становили 4722 г і переважали ровесників II групи (ОБ) на 2,94 %, а жива маса самок складала 4149 г і була вищою на 4,19 %.

Встановлено, що різниця за кількістю еритроцитів крові у самців і самок була незначною та з віком майже не змінювалася, а вміст гемоглобіну навпаки – з віком збільшувався. Самці по всіх досліджуваних періодах мали вищі показники вмісту загального білка в сироватці крові, порівняно з самками. Найнижчим цей показник був у самців і самок в 4-тижневому віці, однак статистично вірогідної різниці між групами за кількістю еритроцитів, гемоглобіну та вмістом загального білка не виявлено.

Ключові слова: ПТИЦЯ, ГУСИ, ЖИВА МАСА, ПРОДУКТИВНІСТЬ.

FATTENING AND MEAT QUALITIES OF GESE OF OBROSHIN SELECTION WITH GRAY AND WHITE PLUMAGE

L. V. Ferenc, M. D. Petriv

Institute of Agriculture of Carpatian Region,
Grushevskogo street, 5, Obroshyno village, Pustomyty district, Lviv region, 81115, Ukraine
l.v.ferenz@gmail.com

The research work provided a solution to the problem of preserving the gene pool of Obroshyn gray (OS) and Obroshyn white (OB) geese, which will improve and enhance the valuable qualities of the original flock of geese, gain the desired economic characteristics and thus ensure the competitiveness of the industry in modern conditions.

The research was conducted in the laboratory of small livestock ISGKR NAAS and on the basis of SE DG "Miklashiv".

The main method of breeding is the selection and selection of individuals with high productive qualities in order to obtain the same type of bird that would meet the planned performance parameters.

Selection work was carried out by individual mass selection, aimed at consolidating the standard for each breed group of traits. Before the beginning of the breeding period, males and females of both groups were individually assessed by the exterior, typical plumage, live weight.

It was found that both Obroshyn gray and Obroshyn white geese were well selected for productive characteristics and showed high fattening and meat qualities. All birds are well adapted to the natural conditions of the western region.

Body sex measurements (chest circumference, torso length, keel, and metatarsus) were higher in males of the Obroshyn gray breed group of geese. Males at different ages had higher rates than females.

Obroshyn gray geese (group I) outperformed their peers from group II in terms of meat qualities, the weight of uncorked and gutted carcass, and yield of edible parts.

The pre-slaughter live weight of carcasses of males of group I (OS) was 4722 g and prevailed over peers of group II (OB) by 2.94%, and the live weight of females was 4149 g and was higher by 4.19%.

It was found that the difference in the number of erythrocytes in males and females was insignificant and almost does not change with age, and hemoglobin on the contrary - increases with age. Males in all study periods had higher serum total protein compared to females. The lowest rate was in males and females at 4 weeks of age, however, there was no statistically significant difference between the groups in the number of erythrocytes, hemoglobin, and total protein content.

Keywords: BIRD, GOOSES, LIVE WEIGHT, PRODUCTIVITY.

Розвиток птахівництва в Україні має велике економічне і соціальне значення, яке полягає у забезпеченні населення високоякісними продуктами харчування (Sedilo et al., 2014). Успішне птахівництво – це насамперед високий економічний результат, і щоб його досягнути необхідно застосовувати передові генетичні дослідження та зберегти генофонд порід вітчизняної селекції, які відзначаються доброю пристосованістю до місцевих умов розведення (Guy et al., 1995).

Віддача корму в птахівництві значно вища, ніж у інших галузях тваринництва і, як наслідок, – собівартість м'яса птиці найнижча, відповідно і продукція є доступною для споживачів з різним рівнем доходів (Royter et al., 2007). Одне з чільних місць у цій галузі займає водоплавна птиця, зокрема гуси, які на відміну від іншої сільськогосподарської птиці є найменш вибагливими до умов вирощування, утримання та годівлі та відносяться до скороспілих птахів (Jankowskie, 2012).

Завдяки своїм цінним властивостям гуси оброшинської селекції користуються великим попитом і їх з успіхом використовують для розведення як на великих птахофабриках, так і в індивідуальних селянських господарствах (Sedilo et al., 2017).

Галузь гусівництва в Україні на даний час зазнала деякого занепаду. Однак, генофонд породної групи гусей з сірим та білим оперенням оброшинської селекції збережено (Fedorovich & Zaplatinsky, 2015).

Тому збереження, удосконалення і нарощування поголів'я цієї птиці та розробка нових моделей ведення гусівництва у господарствах різних форм власності є актуальним завданням науки і практики на сьогоднішній день (Svezhentsov, 2008; Sedilo et al., 2018).

Матеріали і методи. У виробничих умовах ДП ДГ “Миклашів” відповідно до схеми досліду (табл. 1) з поголів'я гусей сформовано дві групи птиці по 50 голів в кожній, I група – оброшинські сірі гуси (38 самок, 12 самців), II група – оброшинські білі гуси (38 самок, 12 самців), які утримувалися роздільно із забезпеченням належного рівня годівлі та режиму утримання.

Селекційна робота проводилася із застосуванням внутрішньопородного розведення оброшинських сірих та білих гусей “в собі”. Поголів'я гусей, не задіяних у дослідженнях утримували окремо, а отриманий від них молодняк реалізовували фермерським господарствам та населенню.

Таблиця 1

Схема досліду

♀ / ♂	Породні групи	
	ОС ♂	ОБ ♂
ОС ♀	Х	
ОБ -♀	Х	

Примітка: ОС – оброшинська сіра, ОБ - оброшинська біла.

Матеріалом для досліджень слугували показники росту і тілобудови гусенят, м'ясні якості та кров.

Молодняк, починаючи з одностоденного віку був позначений і поставлений на роздільне вирощування згідно з генотипом. Годівлю до 3-тижневого віку здійснювали спецкомбікормом.

Ріст і розвиток гусенят вивчали шляхом індивідуального зважування до ранкової годівлі в 1-добовому, 4-, 9-, 12-, 21-тижневому віці; екстер'єрні показники (довжину тулуба, кіля, обхват грудей) – шляхом взяття основних промірів тілобудови у ті ж періоди; м'ясні якості – шляхом забою у 9-тижневому віці.

З метою контролю за фізіологічним станом організму гусенят від 4 голів з кожної групи протягом досліду відбирали кров для досліджень.

У крові визначали: кількість еритроцитів та вміст гемоглобіну – за допомогою еритрогемометра М-065, загальний білок сироватки – рефрактометрично, а його фракції – методом електрофорезу в агаровому гелі (Vlizlo et al., 2012), аміний азот – за Мітінгом та Кайзером.

Результати й обговорення. Важливими показниками розвитку молодняку є їхня жива маса та швидкість росту.

В одностоденному віці гусенята обох груп мали порівняно однакову живу масу, яка в перший день становила: I група самці – 104,9 г, самки – 100,8 г; II група самці – 102,3 г, самки – 100,1 г. А вже у 4-тижневому віці цей показник в I групі становив: самці – 1,89 кг, самки – 1,68 кг, а в II групі самці – 1,74 кг, самки – 1,63 кг.

Відомо, що важливою особливістю молодняку є різна швидкість росту в різні періоди розвитку. Найбільш інтенсивним відносний приріст живої маси відзначено в перший місяць

життя молодняку, зокрема приріст в I групі становив у самців –180,8 %, а в II –163,2 %, а у самок відповідно – 178,9 % і 161,4% (табл.2).

Таблиця 2

Динаміка живої маси гусей, кг (M±m)

Групи	Вік гусей				
	1 день	4 тижні	9 тижнів	12 тижнів	21 тиждень
Самці					
I	0,105 ± 7	1,89 ± 28	4,88 ± 53	5,85 ± 19	5,98 ± 33
II	0,102 ± 4	1,74 ± 34	4,35 ± 38	5,58 ± 14	5,75 ± 23
Самки					
I	0,101 ± 4	1,68 ± 14	3,92 ± 13	4,80 ± 12	5,34 ± 27
II	0,100 ± 8	1,63 ± 16	3,80 ± 21	4,65 ± 11	5,20 ± 20

У 4-тижневому віці різниця за живою масою була вищою на користь самців I групи на 9,6 %, а самок I групи – на 3,1 %. У 9-тижневому віці зберігалася така ж тенденція – самці I групи на 12,2 % переважали самців II групи, а самки I групи на 3,15 % – самок II групи. В подальшому швидкість росту гусей протягом всього періоду росту мала хвилеподібний характер. Найбільш інтенсивний ріст гусей всіх груп спостерігався в перші два місяці постембріонального розвитку, в подальшому цей показник знижувався до мінімальних величин в період статевої зрілості.

Особливості екстер'єру визначали шляхом взяття основних промірів статей тіла (довжини тулубу, кілля, обхвату грудей, плюсни). У всі вікові періоди гусенята I групи переважали своїх ровесників за даними показниками (табл. 3).

Таблиця 3

Проміри основних статей тіла, см (M±m)

Групи	Стать	Обхват грудей	Довжина		Гомілка	Плюсна
			тулуба	Кіля		
1-й день						
I	самці	12,1 ± 0,11	12,0 ± 0,14	2,6 ± 0,16	5,2 ± 0,21	3,9 ± 0,09
	самки	10,5 ± 0,15	11,0 ± 0,14	2,4 ± 0,13	4,9 ± 0,10	3,8 ± 0,13
II	самці	11,8 ± 0,41	11,5 ± 0,19	2,8 ± 0,10	5,2 ± 0,12	3,9 ± 0,20
	самки	10,5 ± 0,40	10,9 ± 0,12	2,4 ± 0,18	4,7 ± 0,11	3,9 ± 0,14
4 тижні						
I	самці	28,9 ± 0,17	29,8 ± 0,13	10,6 ± 0,19	14,8 ± 0,15	9,5 ± 0,09
	самки	28,2 ± 0,18	28,3 ± 0,12	9,2 ± 0,11	13,4 ± 0,18	8,2 ± 0,12
II	самці	28,6 ± 0,10	29,8 ± 0,12	10,6 ± 0,17	13,9 ± 0,48	8,9 ± 0,10
	самки	28,4 ± 0,19	28,2 ± 0,18	8,6 ± 0,19	11,6 ± 0,17	7,7 ± 0,11
9 тижнів						
I	самці	39,3 ± 0,22	33,6 ± 0,09	12,8 ± 0,12	18,5 ± 0,14	10,6 ± 0,16
	самки	37,3 ± 0,18	31,2 ± 0,11	13,2 ± 0,11	17,2 ± 0,18	9,2 ± 0,18
II	самці	38,7 ± 0,21	32,4 ± 0,15	12,7 ± 0,18	17,6 ± 0,41	10,2 ± 0,25
	самки	37,0 ± 0,12	30,9 ± 0,14	12,6 ± 0,08	16,8 ± 0,21	8,9 ± 0,31
12 тижнів						
I	самці	52,7 ± 0,14	42,0 ± 0,15	18,4 ± 0,12	14,9 ± 0,20	9,2 ± 0,35
	самки	53,2 ± 0,23	42,8 ± 0,51	18,9 ± 0,10	16,1 ± 0,18	10,1 ± 0,11
II	самці	51,4 ± 0,12	41,6 ± 0,21	18,1 ± 0,13	14,4 ± 0,11	8,7 ± 0,08
	самки	52,3 ± 0,13	42,1 ± 0,26	18,7 ± 0,15	15,9 ± 0,22	9,6 ± 0,17

У самців I групи в перший день обхват грудей становив 12,1 см, у самок – 10,5 см; довжина тулубу відповідно 12,0 см, і 11,0 см; довжина кіля – 2,6 см, і 2,4 см; довжина гомілки – 5,2 см та 4,9 см; довжина плюсни самців – 3,9 см, а у самок – 3,8 см. В той же період самці II групи мали обхват грудей 11,8 см, самки – 10,5 см; довжину тулубу відповідно 11,5 см і 10,9

см; довжину кіля – 2,8 см і 2,4 см; довжину гомілки – 5,2 см і 4,7 см; довжину плюсни у самців – 3,9 см, а у самок – 3,9 см. Достовірної різниці між групами не відзначено.

В 4-тижневому віці обхват грудей у самців I групи становив 28,9 см, самок – 28,2 см; довжина тулубу відповідно у самців 29,8 см, у самок – 28,3 см; довжина кіля у самців – 10,6 см, у самок – 9,2 см; довжина гомілки у самців – 14,8 см, у самок – 13,4 см; довжина плюсни у самців – 9,5 см, а у самок – 8,2 см.

Самці II групи у 4-тижневому віці мали обхват грудей 28,6 см, самки – 28,4 см; довжина тулубу самців становила відповідно 29,8 см, самок – 28,2 см; довжина кіля – 10,6 см і 8,6 см; довжина гомілки – 13,9 см і 11,6 см; довжина плюсни у самців – 8,9 см, а у самок – 7,7 см.

Із даних таблиці 3 видно, що у 9-тижневому віці самки I групи за обхватом грудей переважали своїх ровесниць з II групи на 0,8 %, за довжиною тулубу – на 1,0 %, за довжиною кіля на 4,8 %. Проміри гомілки та плюсни у самок I групи були найбільші і переважали за першим показником на 2,4 %, за другим – на 3,4 % самок II групи.

Дослідження м'ясних якостей є важливим для характеристики продуктивності гусей. При вивченні взаємозв'язку між забійними показниками і масою м'язів, жиру і кісток в тушках гусей встановлено, що вміст м'язів пов'язаний з масою тушки, грудних м'язів, грудини і обхватом грудної клітки.

Вміст кісток в тушці залежить від маси гуски, довжини плеча, передпліччя і гомілки.

Основний ріст м'язів у гусей завершується у 8-9-тижневому віці, після чого в тушці птиці йде накопичення жиру та шкіри з підшкірним жиром.

Для вивчення м'ясних якостей ми провели забій птиці у 9-тижневому віці та визначили морфологічний склад тушки (табл. 4).

Таблиця 4

Результати забою гусей піддослідних груп у 9-тижневому віці, (M±m, n=3)

Групи	Стать	Передзабійна жива маса, г	Маса тушки, г			
			непатраної		патраної	
			M±m	%	M±m	%
I	самці	4722± 24	4112 ± 58	87,08	2751 ± 35	66,9
	самки	4149± 39	3457 ± 18	83,32	2244 ± 36	64,9
II	самці	4587± 32	3962 ± 51	86,37	2634 ± 38	66,5
	самки	3982± 48	3289 ± 44	82,60	2151 ± 41	65,4

Абсолютні показники передзабійної живої маси тушки самців I групи (4722 г) були вищими від ровесників II групи на 2,9 %, а самок (4149 г) – на 4,2 %. Маса непатраної тушки самців I групи становила 4112 г, що на 3,8 % вище, ніж самців II групи, а самки I групи (3457 г) переважали ровесниць за цим показником на 5,11 %. Маса патраної тушки самців I групи становила 2751 г і була вищою на 4,44 % щодо самців II групи, а самок (2244 г) – на 4,32 %.

Морфологічний аналіз, як метод, має значення при дослідженні м'ясних особливостей гусей (табл. 5). Вихід їстівних частин у молодняку дослідних груп був досить високий, але найбільшим цей показник був у гусенят I групи, зокрема самців – 61,52 %, а у самок – 58,95 %.

Аналізуючи дані таблиці 5, слід відзначити вищу масу охолодженої тушки, шкіри з підшкірним жиром, внутрішнього жиру і м'язів у самців I групи. Маса охолодженої тушки самців I групи була вища на 4,34 %, ніж самців II групи, а самок на 4,2 %.

Маса шкіри з підшкірним жиром у самців I групи становила 702 г, що на 3,69 % більше, ніж у самців II групи (677 г), а самок (628 г) – на 4,66 %.

Таблиця 5

Морфологічний склад тушок гусей підослідних груп, г і % до маси тушки (M±m, n=3)

Стать	Перед- зайна жива маса	Маса охолю- женої тушки	Шкіра з підшкірним жиром		Внутрішній жир		М'язи		Кістки		Вихід їстівних частин тіла	
	M±m	M ±m	M±m	%	M±m	%	M±m	%	M±m	%	M±m	%
І група												
Самці	4722±24	2691±43	702±28	26,08	107±3	3,97	1691±29	62,84	638±20	23,71	2905±33	61,52
Самки	4149±39	2184±30	628±10	28,75	70±4	3,21	1395±19	63,87	585±11	26,78	2446±29	58,95
ІІ група												
Самці	4587±32	2579±50	677±30	26,25	92±4	3,57	1557±35	60,37	663±27	25,71	2724±28	59,39
Самки	3982±48	2096±29	600±31	28,62	60±7	2,86	1296±28	61,83	544±18	25,95	2388±19	59,97

Примітка: вихід їстівних частини тушки подано в розрахунку до передзайної живої маси

Маса внутрішнього жиру у тушці самців І групи була вищою на 16,3 %, ніж самців ІІ групи, а самок – на 16,67 %. Маса м'язів у самців І групи становила 1691 г, що на 8,61 % більше ніж самців ІІ групи (1557 г), а самок (1395 г) – на 7,64 %.

Розвиток грудних і стегнових м'язів у гусей в різні вікові періоди розвитку наведено у таблиці 6.

Таблиця 6

Розвиток грудних і стегнових м'язів у гусей за періодами розвитку, г

Групи	Стать	Вікові періоди, дні		
		4 тижні	9 тижнів	21 тиждень
Грудні м'язи				
І	самці	33,3±2,2	475±3,9	577±3,0
	самки	22,7±1,8	416±4,1	511±3,8
ІІ	самці	32,8±1,8	446±3,1	560±3,3
	самки	22,3±4,1	421±7,9	517±5,2
Стегнові м'язи				
І	самці	142,0±3,0	469±4,1	537±6,2
	самки	118,3±1,7	413±5,0	466±4,5
ІІ	самці	137,2±3,0	454±3,0	517±4,1
	самки	109,3±3,9	397±9,1	459±4,2

Для більш повної характеристики м'ясних якостей птиці ми провели хімічний аналіз м'яса в 9-тижневому віці (табл. 7).

У 9-тижневому віці у самців І групи у грудних м'язах сухої речовини було 30,74 % до сирової маси, у самок – 28,35 %, у самців ІІ групи – 30,74 %, у самок – 28,35 %.

Таблиця 7

Хімічний склад грудних і стегнових м'язів гусей у 9-тижневому віці, %

Групи	Стать	Показники				
		Вода	Суша речовина	Протеїн	Жир	Зола
Грудні м'язи						
І	самці	69,26	30,74	22,73	6,95	1,06
	самки	71,80	28,35	20,81	6,15	2,24
ІІ	самці	69,26	30,74	22,73	6,95	1,06
	самки	71,80	28,35	20,81	6,15	2,24
Стегнові м'язи						
І	самці	69,27	30,73	20,44	8,99	1,30
	самки	70,08	29,92	21,78	6,75	1,23
ІІ	самці	70,70	29,30	20,16	7,76	1,38
	самки	70,24	29,76	22,08	6,60	1,24

Одержані дані свідчать про те, що найбільш інтенсивне нагромадження сухої речовини у грудних м'язах до 9-тижневого віку відбувається у гусей I групи. Таку ж закономірність за вмістом сухих речовин відзначено і у стегнових м'язах.

Нагромадження протеїну, як основного показника якості м'яса, в досліджуваних м'язах гусей було закономірним. Найбільш високим цей показник був у грудних і стегнових м'язах самців і самок I групи.

За вмістом жиру і золи в тушках дослідних груп гусей різниці не виявлено.

Таким чином, виходячи з наведених вище даних можна відзначити кращу м'ясну продуктивність оброшинських сірих гусей.

Виявлення особливостей обміну речовин в організмі птиці різних порід, зокрема азотного обміну сприяє їх правильному утриманню, підбору груп при спаровуванні з метою підвищення продуктивності (табл. 8).

Таблиця 8

Вміст загального, білкового і небілкового азоту в стегнових та грудних м'язах гусей у 9-тижневого віці, мг% (M±m) n=3

Групи	Стать	Показники		
		Загальний азот	Білковий азот	Небілковий азот
Грудні м'язи				
I	самці	4245 ± 32	3422 ± 28	820 ± 21
	самки	3916 ± 31	3055 ± 71	854 ± 32
II	самці	4127 ± 41	3287 ± 29	837 ± 18
	самки	3917 ± 67	3135 ± 55	779 ± 19
Стегнові м'язи				
I	самці	3837 ± 19	2937 ± 59	897 ± 22
	самки	3572 ± 44	2489 ± 24	859 ± 16
II	самці	3800 ± 38	2896 ± 58	910 ± 19
	самки	3617 ± 18	2887 ± 24	727 ± 18

Найвищий показник вмісту загального азоту у стегнових і грудних м'язах був у самців I групи. Накопичення білкового азоту в грудних м'язах було вищим, ніж у стегнових м'язах. Вміст білкового азоту в грудних м'язах був найвищим у самців I групи (3422 мг %), небілковий азот – в грудних м'язах самок I групи (854 мг %). Небілковий азот у стегнових м'язах був найвищим у самців II групи (910 мг %).

Проведено дослідження вмісту гемоглобіну, еритроцитів та загального білка в сироватці крові гусей, в залежності від віку і статі (табл. 9).

Таблиця 9

Гематологічні показники крові гусей (n=5)

Групи	Вік гусей, тижні							
	1 день		4 тижні		9 тижнів		12 тижнів	
	самці	самки	самці	самки	самці	самки	самці	самки
Гемоглобін, г%								
I	14,7±0,10	13,5±0,15	16,7±0,12	15,6±0,20	16,7±0,13	15,8±0,12	16,8±0,10	16,4±0,11
II	14,5±0,21	13,7±0,21	16,1±0,11	15,7±0,11	16,5±0,12	16,5±0,13	16,7±0,13	16,3±0,14
Еритроцити, млн / l см ³								
I	3,49±0,008	3,43±0,011	4,17±0,017	4,16±0,008	4,55±0,016	4,42±0,009	4,51±0,011	4,47±0,011
II	3,40±0,007	3,44±0,018	4,05±0,010	4,15±0,027	4,46±0,017	4,43±0,016	4,47±0,013	4,45±0,023
Загальний білок, г %								
I	5,12±0,12	4,87±0,07	4,70±0,11	3,87±0,02	5,80±0,12	5,59±0,14	5,58±0,15	5,29±0,08
II	5,05±0,18	4,35±0,05	4,63±0,10	3,99±0,15	5,59±0,11	5,60±0,11	5,40±0,11	5,34±0,11

Так, самці у всі досліджувані періоди мали вищі показники вмісту загального білка в сироватці крові, ніж самки. Найнижчий цей показник був у самців і самок в 4-тижневому віці. Вміст загального білка у віковому аспекті мав незначні коливання.

Кров сільськогосподарської птиці має слаболужну реакцію. Кількість крові щодо маси тіла гусей становить в середньому 8,5 %. Кількість еритроцитів залежить від рівня годівлі, породи, фізіологічного стану та інших факторів.

Різниця за кількістю еритроцитів у крові самок і самців була незначною. Якщо з віком у молодняку кількість еритроцитів майже не змінюється, то вміст гемоглобіну навпаки, з віком збільшується. Встановлено, що самці у всі досліджувані періоди мали вищі показники вмісту загального білку в сироватці крові порівняно з самками.

Отже, вся птиця була клінічно здорова.

ВИСНОВКИ

1. Проміри статей тіла (обхват грудей, довжина тулуба, кіля і плюсни) були вищими у птиці оброшинської сірої породної групи гусей. Самці у різні вікові періоди мали ці показники вищі, ніж самки.

2. Показники передзабійної живої маси тушки самців I групи (ОС) становили 4722 г і були вищими від ровесників II групи (ОБ) на 2,94 %, а жива маса самок склала 4149 г та була більшою на 4,19 %.

3. Оброшинські сірі гуси (I група) переважали ровесників з II групи за м'ясними якостями, масою непатраної і патраної тушки та виходом їстівних частин.

4. Статистично вірогідної різниці між групами за кількістю еритроцитів, гемоглобіну та вмісту загального білка не виявлено. Самці у всіх досліджуваних періодах мали вищі показники, порівняно із самками.

Перспективи досліджень. Проведення досліджень щодо удосконалення репродуктивних та перо-пухових якостей при збереженні основних ознак та високих показників продуктивних якостей даної популяції за доброї пристосованості до місцевих умов годівлі та утримання.

References

Fedorovich, E.L., & Zaplatinsky, V.S. (2015). Suchasnyi stan ta perspektyvy rozvytku husivnytstva Ukrainy. Naukovyi visnyk LNUVMBT imeni S.Z.Gzhytskoho.17 (3), 322-330. [in Ukrainian].

Guy, G., Rouvier, R., Rousselot-Pailley, D. (1995). Comparison of meat geese growth performance fed with concentrate or green grass from 8 weeks up to 22 weeks of age: Proceedings of the 10th European Symposium on Waterfowl. Halle Saale. 97-102.

Jankowskie, J. (2012). Hodowla i użytkowanie drobiu. Pod redakcją Jana Jankowskiego. Powszechne Wydawnictwo Rolnicze i Leśne. Warszawa. 543.

Royter, Ya.S., Davtyan, A.D., Egorova, A.V. (2007). Instruksyy po kompleksnoi otsenke plemennykh kachestv selskokhoziaistvennoi ptytsy (iaychnye i miasnye kury, husy, utky, yndeiky, tsesarky). Serhyev Posad. VNITIP, 28. [in Russian].

Sedilo, G.M., Petriv, M.D., Sloboda, L.Ya. (2014). Zabiini pokaznyky obroshynskykh husei pry yikh rozvedenni «v sobi». Peredhirne ta hirske zemlerobstvo i tvarynyntstvo. 56 (2), 187-193 [in Ukrainian].

Sedilo, G.M., Vovk, S.O, Petriv, M.D. (2017). Naukovo-praktychnyi dovidnyk z husivnytstva. Lviv, 40. [in Ukrainian].

Sedilo, G.M. et al. (2018). Rozvedennya Obroshynskikh gusej na fermakh. Metod. rekom. Lviv. 30. [in Ukrainian].

Svezhentsov, A.I. (2008). Programmy` normirovannogo kormleniya ptycy. Dnepropetrovsk, 160. [in Ukrainian].

Vlizlo, V.V. et al. (2012). Laboratorni metody doslidzhen u biolohii, tvarynyntstvi ta veterynarnii medytsyni : dovidnyk. 759. [in Ukrainian].